

doorstart Haarlem (nu Home-Start+ Haarlem)

INHOUD:

doorstart in het kort

doorstart in 2015, eerste jaar transitie Jeugdzorg

De cijfers van 2015

De vrijwilligers

Conclusie & ambities voor 2016

Doelstelling en resultaat

Hoe komen ouders bij doorstart?

Achtergrond van de gezinnen

Ondersteuningsvragen gezinnen

doorstart in het kort

doorstart is een laagdrempelig programma van Humanitas, dat in Haarlem sinds 2014 bestaat, waarbij vrijwilligers met opvoedervaring tijdelijk een steuntje in de rug bieden aan gezinnen met kinderen in de leeftijd van 7 t/m 14 jaar. Vaak zijn het gezinnen met weinig steun uit de eigen omgeving.

De kracht van **doorstart** zit 'm in de vrijwilligers. Vrijwilligers die zelf ervaring hebben met opvoeden en gedegen voorbereid zijn op hun aanwezigheid in het gezin. Een ervaren beroepskracht begeleidt en ondersteunt hen.

De vrijwilligers van **doorstart** bieden geen hulpverlening, maar staan op basis van gelijkwaardigheid naast het gezin. Er is geen tijdsdruk, waardoor opvoedingsvragen tijdens het wekelijkse bezoek spelenderwijs en op een gelijkwaardige, ongedwongen manier aan de orde kunnen komen. Hierdoor neemt het zelfvertrouwen van ouders en kinderen toe, verbeteren vaardigheden van opvoeders en groeit hun sociale netwerk.

Liggen de zaken in het gezin toch ingewikkelder, dan signaleert de vrijwilliger dit en bespreekt dit met de coördinator. De vertrouwensband tussen de vrijwilliger en het gezin helpt daarbij; het maakt eventuele doorverwijzing naar professionele hulpverlening vaak beter bespreekbaar.

Veelal wordt **doorstart** preventief ingezet, om te voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grote problemen. Waar gezinnen eigenlijk primair sociale steun missen, hoeven ze niet onnodig afhankelijk te worden van (dure) hulpverlening. **doorstart** wordt ook regelmatig ingezet na afloop van een hulpverleningstraject om de overgang naar het 'volledig op eigen kracht varen' te ondersteunen.

doorstart in 2015, het eerste jaar van de transitie Jeugdzorg

doorstart sluit naadloos aan bij de beleidsdoelen van de Gemeente Haarlem als het versterken van de basis infrastructuur en eigen kracht, om te komen tot een steunende leefomgeving voor Haarlemse gezinnen en kinderen.

Door de transitie Jeugdzorg is het CJG de meest natuurlijke verwijzer, daar zij dicht bij de burgers op het preventieve vlak opereren en doorverwijzer zijn voor scholen en andere potentiële verwijzers. Er bleek in het 1ste jaar van de transitie, bij het CJG nog weinig ruimte om samen te onderzoeken hoe

doorstart een duidelijke plek in de transitie te geven. In de praktijk blijkt wel dat de individuele CJG coaches, die eenmaal ervaring hebben met **doorstart**, enthousiast zijn over het programma en vaker doorverwijzen.

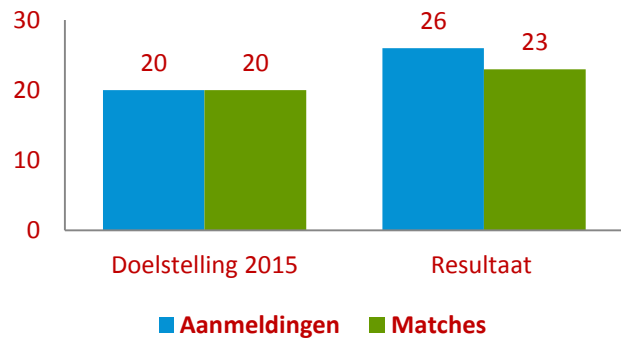
Doordat doorverwijzing naar informele zorg door het CJG nog geen vanzelfsprekende optie is, is er dit 2de jaar van **doorstart** extra energie gestoken in de vindbaarheid, door regelmatig persberichten en artikeltjes op diverse sociale media te plaatsen en persoonlijk contact met verwijzers en kwetsbare doelgroepen zelf. We hebben deelgenomen aan o.m. de Zorgmarkt Jeugd, Welzijnsmarkt Schalkwijk en de organisatie van de succesvolle ouder-kind middag in Schalkwijk in het kader van “De Week van de Opvoeding”. Vijf vrijwilligers hebben een actieve bijdrage geleverd aan het begeleiden van de ouder- en kindactiviteiten. Vooral de opvoedtafel, waarbij ouders met vrijwilligers in gesprek gingen over opvoedthema’s, was een groot succes. Ook levert **doorstart** een actieve bijdrage aan de wijktafels Jeugd en zit in de kerngroep Wijktafel Jeugd in Schalkwijk.

Alle Haarlemse basisscholen (inclusief bijzonder onderwijs) zijn aangeschreven met de vraag een artikeltje over **doorstart** in hun nieuwsbrief voor ouders te plaatsen. Op een aantal scholen en jeugdzorginstellingen (o.m. Kenter Jeugdzorg, Opvoedpoli, Voorlees Express en groepen migranten vrouwen bij het Dock) is er een presentatie gegeven.

De cijfers

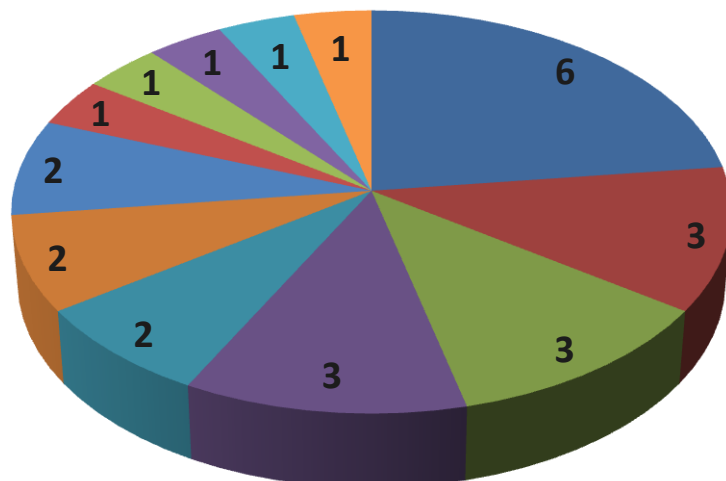
Doelstelling en resultaat:

De doelstelling voor 2015 was 20 matches. We hebben 23 matches gemaakt.

Hoe komen ouders bij **doorstart**?

- CJG
- Humanitas
- Opvoedpoli
- Eigen initiatief
- Dock
- Jeugd & Gezinsbeschermers
- Thuisbegeleiding Zorgbalans
- AMK
- IB-er school
- Leger des Heils
- Vluchtelingenwerk
- Ander doorstart gezin

Achtergrond van de gezinnen:

Het merendeel van de gezinnen heeft een niet-westerse achtergrond. Het betreft veelal gezinnen met een eenzijdig of beperkt sociaal netwerk. Opvallend is dat verschillende deelnemers aangeven niet of nauwelijks contact met Nederlanders te hebben en daarom graag gekoppeld willen worden aan een Nederlandse vrijwilliger. Ze willen graag, naast het oefenen met de Nederlandse taal, ook in gesprek komen over Nederlandse gebruiken en omgangsnormen. Ook is er veel behoefte aan informatie over activiteiten en voorzieningen in de stad.

Een Marokkaanse moeder die eerder zelf door een **doorstart** vrijwilliger begeleid is, is nu zelf vrijwilliger voor **doorstart** geworden. Ze ondersteunt bij voorlichtingsactiviteiten en heeft inmiddels deel genomen aan de voorbereidende training, omdat ze met haar ervaring graag andere gezinnen wil ondersteunen. Een prachtig voorbeeld van empowerment natuurlijk!

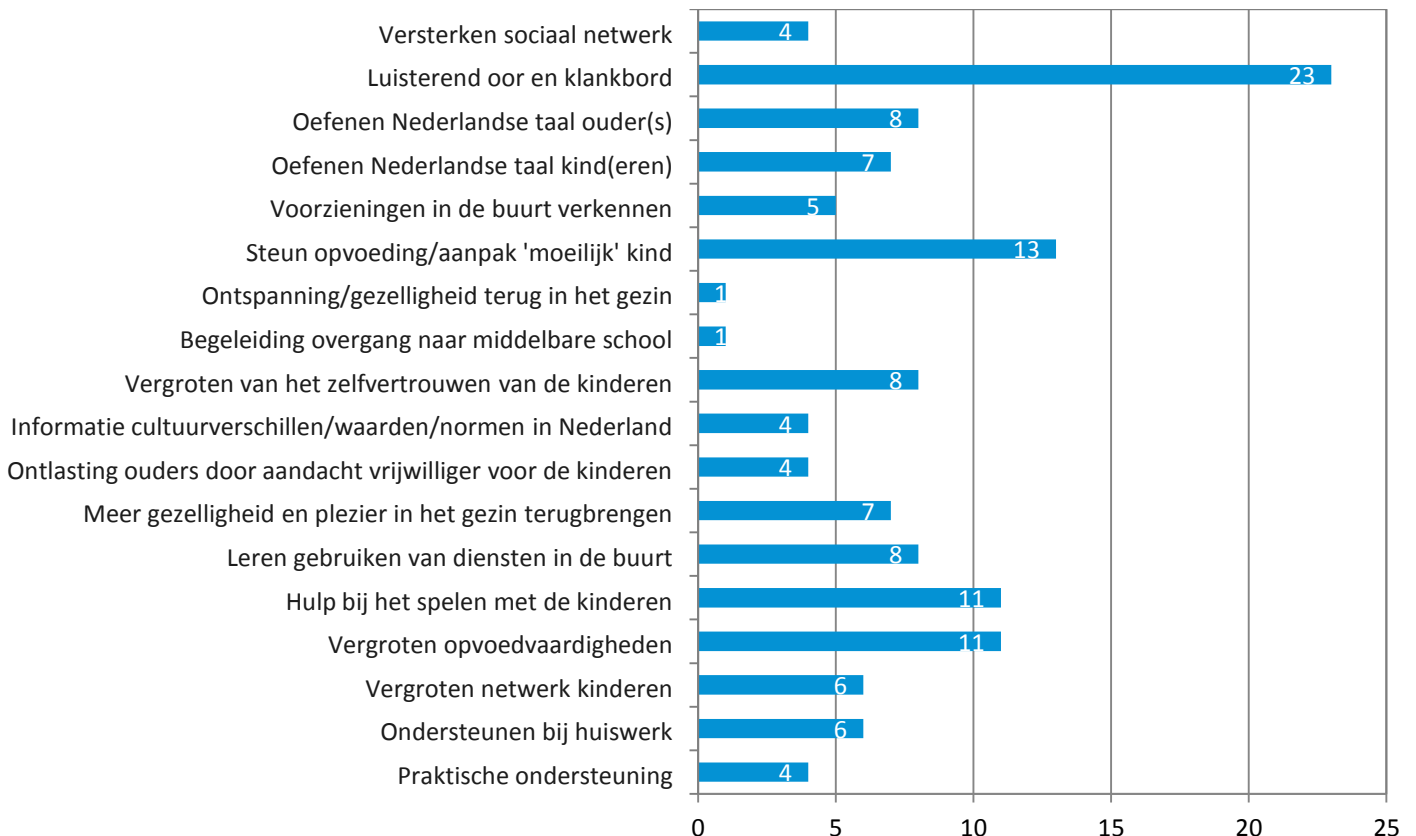
De kinderen uit **doorstart** gezinnen hebben een sprekend kunstwerk gemaakt waarbij ze op verschillende paneeltjes een portret of associatie van hun vrijwilliger verbeeld hebben.

Bij Nederlandse gezinnen valt op dat het vaak gezinnen betreft met één of meer kinderen met een beperking. Door de omstandigheden zijn deze ouders vaak volledig gericht op het beheersen van de situatie, tot hun eigen verdriet en dat van de kinderen. Een vrijwilliger die een luisterend oor heeft voor de ouders, maar vooral ook samen met ouders en kinderen weer leuke dingen gaat ondernemen, kan een grote bijdrage leveren in het doorbreken van een negatieve spiraal. Zodra opvoeders weer ervaren dat het samen ook gezellig kan zijn, geeft dit energie, ruimte en vertrouwen om weer zelfstandig verder te gaan.

Een deel van de gezinnen blijkt met complexe problematiek te worstelen. Vaak wordt dit in de loop van de ondersteuning zichtbaar. Juist omdat de vrijwilliger naast het gezin staat, weet zij, met ondersteuning van de coördinator, angsten over hulpverlening weg te nemen, waardoor het gezin de stap durft te nemen om extra hulp in te schakelen. De coördinator regelt het inschakelen en de afstemming met betrokken hulpverleners, uiteraard in overleg met ouders, zodat de vrijwilliger de vertrouwenspersoon van het gezin kan blijven en geen onderdeel wordt van de hulpverlening. Dit vraagt een behoorlijke extra inspanning, maar levert wel op dat deze risico gezinnen de benodigde hulp krijgen.

Ondersteuningsvragen gezinnen:

Eén van de uitgangspunten van **doorstart** blijft dat we vraaggericht werken. De ouders bepalen hoe en waarin ze hulp willen.

De vrijwilligers

Alle vrijwilligers hebben de training gevolgd en zijn in het bezit van een VOG verklaring. In 2015 zijn er 2 trainingen gegeven. Het vrijwilligersbestand kwam daardoor op 22.

Vrijwilligers krijgen, naast individuele begeleiding, eens in de zes weken intervisie. Dit levert de coördinator ook input op voor onderwerpen die extra verdieping vragen in themabijeenkomsten. Eén themabijeenkomst was zodoende gewijd aan het onderwerp “Netwerkversterking”, een belangrijk onderwerp in de **doorstart** begeleiding. Deze bijeenkomst is georganiseerd in samenwerking met het CJG en MEE Noord Holland.

In de “Week van de Kindermishandeling” is i.s.m. Veilig Thuis de tweede themabijeenkomst “Signalering kindermishandeling” georganiseerd.

Omdat vrijwilligers aangeven dat ze in veel van “hun” gezinnen weinig buiten en in de natuur komen, is het jaarlijkse teamuitje voor vrijwilligers georganiseerd bij het Duincentrum van de Kennemerduinen. Een gids gaf de vrijwilligers een interessante rondleiding door de duinen waarbij ze onderwijl vertelde hoe kinderen (die dit niet gewoon zijn) bij de natuur te betrekken. Om de drempel nog lager te maken, is er met het duincentrum een afspraak gemaakt dat de vrijwilligers met hun gezinnen gratis gebruik kunnen maken van de georganiseerde speurtochten, die normaal €15,- kosten. Ook hebben zij interessante doe-boekjes over de natuur beschikbaar gesteld.

Vrijwilligers worden door de coördinator regelmatig geïnformeerd over interessante activiteiten en bijeenkomsten van netwerkpartners om op deze manier de gezinnen sociaal te activeren en gelegenheid te bieden om het netwerk te versterken. Gezinnen blijken vaak niet of zeer beperkt op de hoogte van de vele mogelijkheden van taalmaatjes, gratis CJG trainingen, leuke buurtactiviteiten, speelgoedbank tot de Kinderuniversiteit. Als de drempel hoog is, gaan vrijwilligers samen met ouders en kinderen op pad om de voorzieningen te verkennen.

Conclusie & ambities voor 2016

Gezien de groei van het aantal doorverwijzers zit de inbedding van het programma “in de lift”. Wat betreft de inbedding in de transitie Jeugdzorg, lijkt hier vanuit de gemeente het komende jaar meer ruimte voor te komen. In overleg wordt nu gekeken hoe bestaande beleidsdoelen vanuit de transitie, aangaande het versterken van de steunende leefomgeving van Haarlemse gezinnen door inzet van vrijwilligers, in de praktijk daadwerkelijk gestalte te geven. Om vorm te geven aan de gewenste cultuuromslag is het belangrijk dat er, naast papieren informatie, samen met uitvoerders concreet vanuit praktijksituaties gekeken wordt in welke gevallen **doorstart** van meerwaarde kan zijn. Hierdoor gaat het leven, wordt de preventieve meerwaarde van vrijwilligerswerk in het versterken van de eigen leefomgeving belicht en wordt de drempel naar de inzet van vrijwilligers beslecht.

Andere ambities en veranderingen voor 2016 zijn:

- Begin 2016 is **doorstart**, samen met alle andere Humanitas projecten, verhuisd naar een centraal gelegen locatie aan de Wilhelminastraat 10-12. Dit vergroot naar verwachting de vindbaarheid en versterkt de onderlinge samenwerking en afstemming.

- Landelijk heeft Humanitas besloten dat **doorstart** en Home-Start nauwer gaan samenwerken om het aanbod en de vindbaarheid van beide programma's te verbeteren. Om meer eenheid in de beeldvorming en naam te creëren gaat **doorstart** in 2016 verder onder de naam Home-Start+.
- Humanitas Zuid-Kennemerland heeft sinds begin 2016 een nieuwe website. Er worden interviews met **doorstart** koppels (de vrijwilliger, ouders en kinderen) afgenomen en op de website geplaatst, zodat geïnteresseerden vanuit verschillende perspectieven een inkijkje kunnen krijgen. De insteek is om door de herkenbaarheid van de verhalen de laagdrempeligheid nog verder te vergroten.
- Het opstarten van een Facebook pagina om nieuws over **doorstart** ook via de sociale media te verspreiden en de bekendheid verder te vergroten.
- We willen ook vrijwilligers uit migrantengroepen aantrekken. Dit proberen we via intermediairs en migrantenorganisaties maar waar mogelijk ook onder gezinnen die succesvol door **doorstart** begeleid zijn.
- Het komende jaar zullen we weer themabijeenkomsten organiseren ter verdieping in een onderwerp waar de vrijwilligers in de begeleiding mee te maken krijgen.
- Een doel voor komend jaar is om een activiteit te organiseren voor ouders, kinderen en vrijwilligers, waarin onderlinge ontmoeting centraal staat. We denken daarbij in de eerste plaats aan een buitenactiviteit gericht op het ontdekken van de natuur in de stad.

Home-Start+ Haarlem (voorheen **doorstart** Haarlem)
 Wilhelminastraat 10-12
 2011 VM Haarlem

telefoon: 06 - 351 30 429
 e-mail: hsplus.haarlem@home-start.nl

uitvoerend coördinator: Esther Korteweg

Home-Start+ Haarlem is een onderdeel van Humanitas Zuid-Kennemerland
www.humanitas.nl/afdeling/zuid-kennemerland